

Małgorzata Głowacka-Grajper

socjolog, antropolog społeczny

Zakład Antropologii Społecznej
Instytut Socjologii UW
ul. Karowa 18
00-927 Warszawa
Poland
e-mail: glowackam@is.uw.edu.pl

Stanowiska

Adiunkt (1.10.2005–)

Uniwersytet Warszawski, Instytut Socjologii, Zakład Antropologii Społecznej

p.o. Kierownika Międzyzakładowej Pracowni Pamięci Społecznej (1.10.2012–30.09.2014)

Uniwersytet Warszawski

Zastępca Dyrektora Kolegium MISH ds. studenckich (1.01.2014–)

Uniwersytet Warszawski

Wykształcenie

Doktorat, Uniwersytet Warszawski (2000–2004): Instytut Socjologii

Magisterium, Uniwersytet Warszawski (1995–2000): Instytut Socjologii

Zainteresowania naukowe

Mniejszościowe grupy etniczne i ich działania na rzecz kulturowego przetrwania, przemiany współczesnych tożsamości etnicznych i narodowych, społeczne relacje z miejscem i terytorium oraz problematyka pamięci społecznej i tradycji oraz ich przekazu międzypokoleniowego.

Projekty badawcze (wybrane)

1999-2000 *Studenci polonijni z krajów byłego ZSRR*, grant Ministerstwa Edukacji Narodowej, główny wykonawca

2000-2003 *Romowie o sobie i dla siebie*, grant KBN, główny wykonawca

2000-2004 *Młoda polska inteligencja z Białorusi, Litwy i Ukrainy*, grant KBN, główny wykonawca

2010-2012 *Buriaci Zachodni – między ‘polityką odradzania kultur’ a asymilacją*, grant MNiSW, kierownik projektu

2012-2015 *Między Rosją, Mongolią i Chinami. Buriaci wobec wyzwań XXI wieku*, grant NCN, główny wykonawca

- 2012-2015 *Diaspora wewnętrzna – pamięć społeczna a tożsamość w ramach współczesnego ruchu kresowego*, badania statutowe Instytutu Socjologii, kierownik projektu
- 2014-2015 *Spółeczności lokalne wobec przeszłości*, badania statutowe Instytutu Socjologii, kierownik projektu
- 2014-2017 *Milieux de mémoire w Europie Środkowo-Wschodniej – przykład Polski*, grant NCN, główny wykonawca

Publikacje

Książki

1. *Dobry gość. Stosunek nauczycieli szkół podstawowych do dzieci romskich i wietnamskich*, 2006, Warszawa: Prolog, str. 202.
2. *Mniejszościowe grupy etniczne w systemie szkolnictwa w Polsce. Przekaz kulturowy a więź etniczna*, 2009, Warszawa: IS UW, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego, str. 312.
3. *Szamani i nauczyciele. Przemiany kultury Buriatów zachodnich*, współautorzy: Ewa Nowicka, Wojciech Połec, 2013, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 236.

Rozdziały w książkach

1. *Mniejszości narodowe i etniczne – polityzacja kwestii etnicznych w państwie demokratycznym na przykładzie Ukraińców i Romów w Polsce*, w: *W poszukiwaniu ładu wielokulturowego. Mniejszości narodowe w Polsce a wyzwania integracji europejskiej*, L. Nijakowski (red.), 2001, Warszawa: Interdyscyplinarne Koło Nauk o Społeczeństwie i Kulturze, str. 73–93.
2. *Romowie na Litwie. Nowe problemy w nowym państwie*, w: *Romowie o sobie i dla siebie. Nowe problemy i nowe działania w pięciu krajach Europy Środkowo-Wschodniej*, E. Nowicka (red.), 2003, Warszawa: Instytut Socjologii UW, str. 61–103.
3. *Kształcenie polskiej inteligencji z Białorusi, Litwy i Ukrainy w Polsce. Idee, realia, konteksty*, (wraz z R. Wyszynskim), w: *Mniejszość polska na rozdrożu. Studenci i absolwenci uczelni polskich pochodzący z Litwy, Białorusi i Ukrainy*, R. Wyszynski (red.), 2005, Warszawa: IS UW, str. 11–21.

4. *Program stypendialny w ocenie jego uczestników*, w: *Mniejszość polska na rozdrożu. Studenci i absolwenci uczelni polskich pochodzący z Litwy, Białorusi i Ukrainy*, R. Wyszyński (red.), 2005, Warszawa: IS UW, str. 79–131.
5. *Wrócić czy zostać?* (wraz z M. Babiczem), w: *Mniejszość polska na rozdrożu. Studenci i absolwenci uczelni polskich pochodzący z Litwy, Białorusi i Ukrainy*, R. Wyszyński (red.), 2005, Warszawa: IS UW, str. 211–290.
6. *Zróżnicowanie ideologii edukacyjnych w ramach etnicznego szkolnictwa ukraińskiego*, w: *Edukacja w świecie wielokulturowym*, K. Andrejuk (red.), 2005, Warszawa: IS UW, str. 43–56.
7. *Szkolnictwo litewskie – budowanie zwartej, stabilnej społeczności etnicznej*, w: *Edukacja w świecie wielokulturowym*, K. Andrejuk (red.), 2005, Warszawa: IS UW, str. 57–71.
8. *Edukacja regionalna i etniczna a problem zachowania kultur etnicznych i więzi grupowej*, w: *Region, tożsamość, edukacja*, J. Nikitorowicz, D. Misiejuk, M. Sobecki (red.), 2005, Białystok: Trans Humana, str. 293–306.
9. *Idea narodowa w oczach liderów romskich z krajów Europy Środkowo-Wschodniej*, w: *Wędrowcy i migranci*, B. Cieślińska, E. Nowicka (red.), 2005, Kraków: Nomos, str. 81–96.
10. *Co się dzieje z etnicznością?*, w: *Jak się dzielimy i co nas łączy? Wartości i więzi w społeczeństwie polskim*, E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper (red.), 2007, Kraków: Nomos, str. 67–82.
11. *Wprowadzenie. Co nas dzieli i co nas łączy: spojrzenie antropologa* (wraz z E. Nowicką), w: *Jak się dzielimy i co nas łączy? Wartości i więzi w społeczeństwie polskim*, E. Nowicka, M. Głowacka-Grajper (red.), 2007, Kraków: Nomos, str. 7–18.
12. *Rodacy – cudzoziemcy. Młodzi Polacy z Litwy, Białorusi i Ukrainy na studiach w Polsce*, w: *Kulturowe wymiary imigracji do Polski. Studia socjologiczne*, E. Nowicka, S. Łodziński (red.), 2007, Warszawa: Prolog, str. 329–358.
13. *Słowo wstępne*, w: *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*, wybór i redakcja naukowa wraz z E. Nowicką, 2007, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, str. 9–67.
14. *Jan Palmowski Słownik najnowszej historii świata 1900-2007*, autorstwo i aktualizacja części haseł, 2008, Warszawa: Rzeczpospolita, Prószyński i S-ka.
15. *Współczesność na usługach tradycji. Działania tradycyjnych i „nowoczesnych” liderów romskich*, w: *Tradycja w tekstach kultury*, J. Adamowski, J. Styk (red.), 2009, Lublin: Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, str. 30-40.

16. *Identyfikacje kresowe we współczesnej Polsce. Od małych ojczyzn do regionalizmu sentymentalno-ideologicznego*, w: *Kulturowa odmienność w działaniu. Kultury i narody bez państwa*, E. Nowicka (red.), 2009, Kraków: Zakład Wydawniczy Nomos, str. 121-43.
17. *Pamięć o przeszłości Kresów i dylematy jej przekazywania*, w: *Statość i zmienność tożsamości*, t. 2, L. Dyczewski, J. Szulich-Kałuża, R. Szwed (red.), 2011, Lublin: Wydawnictwo KUL, str. 175-188.
18. *Odbudowa polskiej inteligencji na Wschodzie. Wprowadzenie*, (wraz z R. Wyszyńskim), w: *Polska inteligencja na Wschodzie*, M. Głowacka-Grajper, R. Wyszyński (red.), 2011, Warszawa: Wydawnictwo Prolog, str. 7-12.
19. *Studencka Międzyuczelniana Organizacja Kresowiaków: młoda polska inteligencja z byłego ZSRR w poszukiwaniu swojego miejsca w Polsce*, (wraz z J. Małyszko), w: *Polska inteligencja na Wschodzie*, M. Głowacka-Grajper, R. Wyszyński (red.), 2011, Warszawa: Wydawnictwo Prolog, str. 190-214.
20. *Pamięć o przeszłości Kresów jako element współczesnych tożsamości*, w: *Tradycja w kontekstach społecznych*, t. 3, J. Styk, M. Dziekanowska (red.), 2011, Lublin: Wydawnictwo UMCS, str. 163-176.
21. *Roma people – stateless ethnic group and the state mechanisms of culture preservation*, w: *The Politics of Culture. Perspectives of stateless nationalities/ethnic groups*, E. Nowicka (ed.), 2012, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, str. 83-94.
22. *'Spójność i 'autentyczność' tożsamości. Antropologia a tożsamość w kontaktach międzykulturowych*, w: *Kim jestem, kim jesteśmy? Antropologiczne i socjologiczne konteksty współczesnej tożsamości*, D. Czakon, M. Boruta (red.), 2012, Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, str. 110-120.
23. *Społeczna i indywidualna kontynuacja pamięci ojczyzn kresowych*, w: *Pamięć utraconych ojczyzn*, E. Nowicka, A. Bilewicz (red.), 2012, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 155-182.
24. *„Rzeczywistość poradziecka” w polskiej refleksji naukowej. Wprowadzenie*, wraz z R. Wyszyńskim, w: *20 lat rzeczywistości poradzieckiej. Spojrzenie socjologiczne*, redakcja wraz z R. Wyszyńskim, 2012, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 9-23.
25. *„Tradycyjne” i „nowoczesne” społeczne relacje z przeszłością – pamięć rodowa i polityczna Buriatów Zachodnich w Rosji*, w: *20 lat rzeczywistości poradzieckiej. Spojrzenie*

socjologiczne, redakcja wraz z R. Wyszyńskim, 2012, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 296-314.

26. *Mieszkańcy Polski*, wraz z A. Gizą i S. Urbańską, w: *Współczesne społeczeństwo polskie*, M. Sikorska, A. Giza (red.), 2012, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, str. 17-59.

27. *Polityka historyczna a pamięć indywidualna – przekaz „kresowy” we współczesnej Polsce*, w: *Pamięć, historia, polityka*, A. P. Bieś SJ, M. Chrost, B. Topij-Stempińska (red.), 2012, Kraków: Akademia Ignatianum, Wydawnictwo WAM, str. 429-444.

28. *Antropolog i jego magia, czyli o pożytkach z lektury dzieł Claude’a Levi-Straussa*, wraz z E. Nowicką, w: *Antropolog i jego magia. Współczesne inspiracje twórczością Claude’a Levi-Straussa*, redakcja wraz z E. Nowicką, 2013, Kraków: Nomos, str. 7-16.

29. *Podróż do kresu obcości – pożytki płynące z lektury Smutku tropików w czasach „antropologii antropologii”*, w: *Antropolog i jego magia. Współczesne inspiracje twórczością Claude’a Levi-Straussa*, redakcja wraz z E. Nowicką, 2013, Kraków: Nomos, str. 139-151.

30. *Hermes północnej półkuli. O fascynacji ludźmi – działalność naukowa Profesor Ewy Nowickiej*, w: *Antropologiczne inspiracje. Księga jubileuszowa dla profesor Ewy Nowickiej*, Barbara Bossak-Herbst, Małgorzata Głowacka-Grajper, Michał Kowalski (red.), 2013, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 7-13.

31. *Wielokulturowość czy wielogrupowość? Idea „zachowania kultury” we współczesnym świecie oczami antropologa*, w: *Antropologiczne inspiracje. Księga jubileuszowa dla profesor Ewy Nowickiej*, Barbara Bossak-Herbst, Małgorzata Głowacka-Grajper, Michał Kowalski (red.), 2013, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 395-414.

32. *Избранные методологические аспекты исследований по сохранению этнической культуры*, w: *Кросскультурные исследования. Теория, методология, практика*, Т. Ц. Дугарова (red.), 2013, Ulan-Ude: Издательство Бурятского госуниверситета, str. 44-51.

33. *Ojczyzna*, w: *Modi memorandi. Leksykon kultury pamięci*, Magdalena Saryusz-Wolska, Robert Traba (red.), 2014, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, str. 310-311.

34. *Самобытность, идентичность, память. Проблемы сохранения культуры цыган рома в современной Польше*, w: *Психолого-экономические и этнокультурные ресурсы улучшения межнациональных отношений в российских регионах*, А. Д. Карнышев (red.), 2014, Irkuck: Izdatielstvo IGU, str. 132-138.

35. *Memory and Identity: Memory Conflicts in Polish-Ukrainian and Polish-Russian Relations in the Opinion of Polish Society*, in: *Politics of Histories and Memories and Conflicts in Central and East European Countries and Russia*, Nobuya Hashimoto (ed.), 2015, Nishinomiya: Kwansei Gakuin University.

Redakcja prac zbiorowych

1. *Wierszyna z bliska i z oddali. Obrazy polskiej wsi na Syberii*, wstęp i redakcja wraz z E. Nowicką, 2003, Kraków: Nomos.
2. *Jak się dzielimy i co nas łączy? Wartości i więzi w społeczeństwie polskim*, wstęp i redakcja wraz z E. Nowicką, 2007, Kraków: Nomos.
3. *Świat człowieka – świat kultury. Antologia tekstów klasycznej antropologii*, wybór i redakcja naukowa wraz z E. Nowicką, 2007, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
4. *Polska inteligencja na Wschodzie*, redakcja wraz z R. Wyszynskim, 2011, Warszawa: Wydawnictwo Prolog, str. 214.
5. *20 lat rzeczywistości poradzieckiej. Spojrzenie socjologiczne*, redakcja wraz z R. Wyszynskim, 2012, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 421.
6. *Antropolog i jego magia. Współczesne inspiracje twórczością Claude'a Levi-Straussa*, redakcja wraz z E. Nowicką, 2013, Kraków: Nomos.
7. *Antropologiczne inspiracje. Księga jubileuszowa dla profesor Ewy Nowickiej*, redakcja wraz z Michałem Kowalskim i Barbarą Bossak-Herbst, 2013, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 450.

Tłumaczenia

1. F. Barth, *Grupy i granice etniczne – społeczna organizacja różnic kulturowych*, w: *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznych. Kontynuacje*, M. Kempny, E. Nowicka (red.), 2004, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, str. 348–377.
2. D. Silverman, *Analiza danych jakościowych*, Słowo wstępne, cz. I, II, 2007, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, str. 21–236.
3. H. Donnan, T. M. Wilson, *Granice tożsamości, narodu, państwa*, 2007, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, str. 235.
4. A. D. Smith, *Etniczne źródła narodów*, 2009, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, str. 385.
5. A. Giddens, *Klimatyczna katastrofa*, 2010, Warszawa: Prószyński i S-ka, str. 272.

6. Tujana C. Dugarova, *Charakterystyka tożsamości narodowej Buriatów*, wraz z R. Wszyńskim, w: *20 lat rzeczywistości poradzieckiej. Spojrzenie socjologiczne*, redakcja wraz z R. Wszyńskim, 2012, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, str. 231-252.

Artykuły w czasopismach

1. *Idee wielokulturowości a edukacja dzieci romskich*, w: „Przegląd Polonijny”, 2004, z. 3 (113), str. 137–148.
2. *Jak się dzielimy i co nas łączy? Przemiany wartości i więzi w społeczeństwie polskim. Sprawozdanie z III Wiosennej Konferencji IS UW*, w: „Societas/Communitas” 1(1), 2006, str. 305–310.
3. *Zbiorowości polskie w zachodnich republikach byłego ZSRR*, „Studia Biura Analiz Sejmowych”, 2013, nr 2 (34), str. 51-84.
4. *Diaspora pamięci i emocji. Pamięć przesiedleń z dawnych Kresów II Rzeczypospolitej we współczesnej Polsce*, „Studia Politologica Ucraino-Polona”, 2013, nr 3, str. 66-74.
5. *Bohaterska praca na tyłach – pamięć Wielkiej Wojny Ojczyźnianej lat 1941-1945 w Ust-Ordyńskim Buriackim Okręgu Narodowym*, w: „Kultura i Społeczeństwo”, 3/2014, str. 149-168.